

Kaupunginvaltuusto	§ 33	30.05.2016
Kaupunginhallitus	§ 130	13.06.2016
Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta	§ 57	28.05.2019
Kaupunginhallitus	§ 11	13.01.2020

Lapsivaikutusten arviointia koskeva valtuustoaloite

206/00.02.00/2016

KV 30.05.2016 § 33

Valtuutettu Johanna Häggman luki lapsivaikutusten arviointia koske-
neen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Lapsissa ja nuorissa on tulevaisuus, on usein kuultu lausahdus.
Lause pitää paikkansa, lapset ovat Forssankin tulevaisuudelle tärkei-
tä. On merkittävää, että lapset otettaisiin huomioon myös päätöksenteossa.
Eryyisesti päätösten vaikutukset lapsiin, joiden kautta ne vaikuttavat myös laajemmalti esimerkiksi perheisiin.

Me kaikki valtuutetut olemme saaneet 4.5.2016 sähköpostitse kirjeen
Lapsivaikutusten arvioinnista päätöksenteossa Suomen UNICEFiltä.
Etenkin nyt kun resurssit ovat niukat, korostuu päätösten sekä
tarkoituksen-, että oikeudenmukaisuus. YK:n lapsen oikeuksien
sopimus velvoittaa harkitsemaan lapsia koskevilla päätöksillä aina
ensisijaisesti lapsen etua eli päätösten lapsivaikutusten ennakoar-
viointia.

Päätösten valmistelussa tehtävä lapsivaikutusten ennakoarviointi
antaa päättäjille tietoa siitä, mitä seurauksia eri ratkaisuilla on lasten
hyvinvointiin. Tämä mahdollistaa ratkaisuvaihtoehtojen vertailun ja
parhaan mahdollisen ratkaisun löytämisen.

Perjantaina 20.5.2016 kaupunginhallitukselle, sivistyslautakunnalle
ja kaupunginjohtajalle osoitettu vetoamus lapsivaikutusten arvioinnis-
ta on toimitettu kuntalaisten toimesta kaupungille. Ihmettelen, ettei
näin tärkeää vetoamusta tuotu kaupunginhallitukselle edes tiedoksi
kokoukseen 23.5.2016, jossa käsiteltiin palveluverkkokokymystä.
Huomenna on sivistys- ja tulevaisuuslautakunnan kokous, eikä ky-
seistä vetoamusta ole myöskään sen kokouksen esityslistalla.

Forssassa on tavoitteena olla Suomen lapsiystävällisin kaupunki. Tä-
mäkin velvoittaa luomaan yhtenäiset käytänteet lapsivaikutusten ar-
vioinnista päätöksenteossa. Me allekirjoittaneet vaadimme näiden
yhtenäisten käytänteiden laatimista ja lapsivaikutusten ennakoar-
viointia systemaattisesti päätösten valmistelussa.”

Aloitteen olivat Häggmanin lisäksi allekirjoittaneet valtuutetut Sirkka-Liisa Anttila, Arto Heino, Ilkka Joenpalo, Pentti Jolanki, Eino Järvinen, Antero Koskenoja, Aila Lahtinen, Emmi Lintonen, Matti Luostarinen, Markku Länninki, Janne Nieminen, Timo Norri, Mikko Suomi, Tapio Virtanen ja Janne Vuorenmaa sekä varajäsenet Marjut Kallioinen, Jari Kantelus ja Sami Mattila.

Päätös: Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 13.06.2016 § 130

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus antaa sivistys- ja tulevaisuuspalveluiden toimialalle tehtäväksi laatia aloitteessa tarkoitettua asiaa koskeva selvitys ja mahdollinen toimenpide-esitys kaupunginhallitukselle käsiteltäväksi sekä harkinsa mukaan asian valmisteluohjeita.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

SITLA 28.05.2019 § 57

Unicefin lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen ylläpitämiseksi ja lapsiystävällisen toimintakulttuurin kehittämiseksi on laadittu toimintasuunnitelma, johon on kirjattu lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) pilotointi vuodelle 2017. Pilotoinnin kohteeksi sovittiin erityisesti kasvatuksen ja opetuksen palveluiden palveluverkkoratkaisuun kohdennettu valmisteluprosessi. Koska päätöksenteko em. prosessiin liittyen pitkittyi, lapsiystävällisyyden toimintasuunnitelmaan kirjattu LAVA toteutettiin keväällä 2018.

Pilotoinnin valmistelun ja toteutuksen tavoitteena oli ottaa LAVA pysyvästi käyttöön yhtenä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen tavoitteita edistävänä toimintatapana. Pilotointi toteutettiin valmisteltavan asian ominaislaatu huomioiden laajana ja sen yhteydessä kuultiin huomattava määrä eri kohderyhmiä ja osallisia.

Forssan LAVA-pilotin toteutuksen jälkeen lanseerattiin LAPE-hankkeen yhteydessä ajatus lapsiystävällisestä kanta-Hämeestä ja siihen liittyen valmisteltiin maakunnallista materiaalia lapsivaikutusten arvioinnin toteuttamisen tueksi kaikille maakunnan kunnille. Maakunnallisen mallin yksi tausta-aineisto oli Forssan pilotin materiaali ja niinpä Forssan oman LAVA-mallin valmistelussa odotettiin maakunnallisen LAVA-työn tuloksia päällekkäisyyksien välttämiseksi ja synergian hyödyntämiseksi. Maakunnallinen työ saatiin päätökseen alku vuonna 2019.

Koska Forssan kaupungin lapsiystävällisyystyö perustuu vahvasti koko organisaation toimintakulttuurin kehittämiseen ja toimijoiden laaja-alaiseen osallistamiseen, myös LAVA-pilotin jälkeen koostettu toimintamalli ja sitä tukeva materiaali työstettiin em. kulttuuria kunnioit-

taen. Kaupunginhallitus hyväksyi 6.5.2019 (§ 116) lapsiystävällisen valmistelutyön ja päätöksenteon mallin, joka pitää sisällään myös LAVA:n toteuttamisen prosessikuvauksen ja muut ko. arviointiin liittyvät materiaalit. Päätöksen mukaan LAVA toteutetaan aina valmisteltaessa pääasiassa alaikäisiin lapsiin kohdistuvaa rakennushanketta tai alaikäisten lasten palvelun oleellista muutosta, kuten palvelun perustamista tai lakkauttamista. Samassa yhteydessä päätettiin, että sivistys- ja tulevaisuustoimialan vastuulla on mallin ja sen toteutuksen arviointi vuosittain tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä

Sivistysjohtaja: Sivistys- ja tulevaisuuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee edellä olevan selostuksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

KH 13.01.2020 § 11

Päätös: Lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee edellä olevan selostuksen tiedoksi ja toteaa valtuustoaloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös: Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.